

Poslilina v državi 543 pavšalirana.

Naročnina listu: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, četrt leta K 30—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se za računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 kron

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklam: so poštnine proste. — — — Telefon št. 2.

135. številka.

Maribor, dne 25. novembra 1921.

Letnik XIII.

Mesto krize — splošen kaos.

Novinarji, ki so oblegali razne politične prvake ter se pulili za njih izjavo, so se že precej umirili, in ohladili ker vidijo, da o programnih točkah med našimi oblastniki ni govora. V vladnih kuloarjih se razpravlja samo o razdelitvi portfeljev, o Pašiču ali o Pribičeviću, vladna taborja — eden kakor drugi — se cepita dan na dan v nove struje, izza kulis se vijejo in širijo razne intrige, v javnost pa trošijo prave pitijisko zagonetne izjave, — konec in slika vsega tega je pa strašen kaos. Kaj je dejal Pašič, kaj Pribičević, kaj Davidović, kaj pravi ta in oni, danes nima več nekdanje veljave, javno mnenje se je že oprijelo žalostnega dejstva, da ti prvaki vsaki dan kaj novega povedo ter z združenimi močmi ustvarjajo kaotične razmere. Seč vlade Pašič se je pred svojim odhodom v Pariz večkrat izrazil, da na kako drugo koalicijsko kot z demokrati sploh ni mogoče misliti, danes se pa iz njegove najozlje bližine slišijo najrazličnejše vladne prognoze in kombinacije, ki pa pri opoziciji ne izzovejo drugega, kot k večjemu malomarno gesto: naj si misli, kar hoče.

Gotovo je samo to, da si hočejo vladne stranke, demokrati kakor radikali, na vsak način podaljšati vladno življenje. Radikalna stranka je bila nad četrt stoletja na krmilu, oslanjala se je na široke mase v Srbiji, danes pa vidi razven globoke zarez med svojim prvenstvom tudi veliko nasprotstvo v vseh narodnih slojih. Ne kaže ji sedaj odriniti demokratov ter prevzeti vsó odgovornost zavožene politike, ne kaže ji stopiti pred volitve in ne kaže ji tudi za naprej ostati v družbi demokratov, polom in nezaupnica ji preti tako ali tako. Demokratska stranka je zgradba papirnatih kart, podprta s trdo policijsko pestjo, razven Pašičevih radikalov ni stranke, ki bi se hotela družiti z njo na vladi.

Na volitve se pripravlja eden tabor kakor drugi kot na precej kisel sad, v katerega bo pa le treba vgrizniti prej ali slej. Razne zakulisne mahinacije glede volilnega reda in njegove podlage, kakor je n. pr. statistika iz leta 1910, so sicer ugodne za Srbe, ostanejo pa vendarle za radikale in demokrate dvorezno in zelo nevarno orožje, ker je ena stranka kakor druga od dneva do dneva na slabšem glas in ker zavzema zlasti v Srbiji zemljoradniški pokret velike, za obstoj današnjih oblastnikov in za njih metode zelo nevarne dimenzije.

V tej, za sedaj in za bodoče še posebej, zelo kočljivi situaciji, Pašič-Pribičevićevemu društvu res ne preostaja drugega, kot boj vseh proti vsem, ki pa tvori okrog policajdemokratskega portfelja največji metež in vrtnec. V očigled prej ali slej razpisanih volitev je oblastnikom to vladno mesto najvažnejše, ker bi radi eni kakor drugi s tem aparatom pridobili in priklenili na svojo stran nove volilce — Neslovane. Radikali se v tem oziru že dobro pripravljajo. Velešrbski radikalizem te stranke daje vedno večje koncesije: najprej „narodno radikalno stranko“ prikrojeno tudi za Hrvate in Slovence in sedaj celo „Radikale Volks partei“ za nemške Kočevanje.

Radikalcem nasproti bodo pa seveda demokrati frobili, da so jugoslovanska stranka ki odklanja vsak separatizem, tudi srbski, da so za enakopravnost. — Same stare limance v zvezi z raznimi kapitalističnimi gesli, s katerimi bodo skušali pridobiti neslovanske volilce. Vse to od ene in druge strani se pa ni dovolj zanesljivo sredstvo in zato bi radi demokrati kakor radikali v času novih volitev opravljali s policijskim aparatom, računajoč, da so narodnostne manjšine po sedanjem policijskem gospodarstvu

že tako potlačene in prestrašene, da se bodo dale dirigirati k gotovi volilni škrinjici po raznih policijskih migljajih.

Da ni te perspektive in tega, v tem pogledu tako važnega vladnega

mesta, bi se bila Pašič in Pribičević že davno pobotala, eni družbi bi se nudilo izkoriščanje tu, drugi pa tam, nas pa bi obmetavali od vseh strani z vestmi, da vlada trdno stoji.

Za enkrat rešeno albansko vprašanje.

Zveza narodov je zadovoljila obe strani — našo Boškovič — Tiča Popovičev in albansko. Meje, sprava, obljuba miru za bodočnost in zadovoljni so na obeh straneh, oni, ker je za enkrat konec neprijetne obtožbe, drugi pa, ker imajo zopet obljubljen mir.

Albanija je priznana suverena država, članica Zveze narodov in ima tudi svoje meje, fiksirane od najvišjega mednarodnega foruma. Naša zunanja politika je postavljena pred fakt in je tudi upati, da se drugi ne bo tako lahko „zmotila“, javnost je pa dobila iz cele te atere nov poziv in povod, da naj nikdar ne preneha in ne odjenja v zahtevi splošne kontrole nad politiko oblastnikov, ki bi v samovolji, brez kontrole lahko naprtili narodu mnoge težke in hude posledice kar je sedaj k sreči še izostalo.

Iz te atere pa izhajajo še razni drugi nauki in celo tisti, ki so že tako daleč, da sami sebe — peščico ljudi proglašajo za državo, bi lahko uvideli, kdo zida, gradi in kdo ruši in podira. Angleški delegat je v svojem govoru citiral odlomke našega državnostvornega časopisa in naš delegat Boškovič ni mogel ugovarjati. Tudi ljubljanski „Narod“ je bil deležen velike časti, da se ga čita in navaja pri tej konferenci in sicer sporedno z beograjsko „Samoupravo“.

Ta je pa pisala, kako potrebna je naša ekspedicija in intervencija v Albanijo, ter navajala za povod Miridič, katerim je želela „puno slobod“ in zasebno, samostojno državo. (St. 259, od 11. nov. t. l.) Miridič so katoličani prebivajo v severnem delu Albanije

— to je proti naši strani — in če bi se odcepili od muslimanske vlade v Tirani, bi bila po mnenju tega lista naša država za njih atrakcijska točka. S tem je hotela „Samouprava“ pokazati potrebo naše intervencije, „Narod“ pa je pisal o nasilju arnavtskih tolp ob naši meji, o suženjstvu naših otrok in naših žena, ter prišel s tem v veliko protislovje z razlaganjem prej navedenega lista, ki pravi, da je treba „spasiti“ baš te mejaše, katerim „Narod“ vsakovrstna grozodejstva pod tika.

Naš delegat Boškovič, ki „Naroda“ najbrž ne bere, je na vse to napravil precej dolg obraz, o miriditskem vprašanju bi se sicer dalo govoriti, ker ima precej na sebi, „Narodovo“ visoko in zunanjo politiko je pa moral v interesu države prav odločno odkloniti kot brbljanje megalomana, ki hoče biti večji papež od papeža v Beogradu. Na vrsto je prišla tudi „Narodova“ fantazija — če so jo naši delegati sploh tako milo označili — o generalu Smiljaniču in o njegovem konju, ki naj bi se po dremavi ljubljanski politiki napojil na obali pri Draču, — in tako vidimo, da je ta „Narodova“ državnostvornost res gradila na žalost v prilog težkih posledic par. 16 mirovnega ugovora.

Ce ne bi šlo vse to na rovaš naroda in države, bi mi rekli, naj le gradijo, ker pa taka brezglavost ne tepe kakega Pašiča, Spalajkoviča in peščico policajdemokratov, temveč tere in ogroža težko obremenjeni narod, za to pa kličemo: streznite se, pogledajte vendar, kdo zida in kdo podira.

Katol. ljudska stranka v Italiji.

V Italiji se opirata zaenkrat samo dve politični skupini na široke ljudske mase: socialisti in „popolari“. „Partito popolare“ je Katoliška ljudska stranka Italije. Nedavno sta se vršila kongresa obeh strank. Socialisti so zborovali v Milanu, popolari na v Benetkah. Kongres socialistov se je vršil v znamenju needinosti, ki je udeležence razdvojevala v važnih vprašanjih; na tem kongresu se z veliko večino sklenili, da se socialistična stranka ne bo lotila pozitivnega dela v parlamentu. Za sponki Katoliške ljudske stranke — v gledališču Rossini se jih je zbralo nad 1200 — pa v razpravah o važnih političnih problemih niso ustvarjali nikakršnega preudca in kljub temu so v lepem sporazumu pokazali dovolj odločnosti v vseh svojih sklepih. Ta stopnja politične in parlamentarne zrelosti je pomembna tembolj, ker gre za mlado, še v povojih se nahajajočo stranko.

Idejno in organizatorično Cerkvi udanemu narodu Italije je bila možnost političnega udejstvovanja odvzeta par desetletij. Kljub temu pa so od časa do časa stopale tudi odločno katoliške osebnosti v politično areno. — Atmosfera, v kateri so potem ti posamezniki delovali, je bila šestokrat polna raznovrstnih ovir, nasprotstev in sumničenj. Zavestna katoliška splošnost se je v tistih dnevih krčevito oprijemala gesla: niti volilci, niti mandatarji! Zato je pa Italija takrat pokazovala sveto svojo protikrščansko in socialistično državno sliko, ki pa nikakor ni odgovarjala strukturi njene notranjosti. Vsekakor pa so kmalu po tem oživele pod površino političnega življenja dremajoče sile krščanskega ljudstva. Kar so predhodniki krščansko-socialne misli, kakor n. pr.:

Sachetti, Margotti in Albertario započeli in postavili na trdne, realne temelje, to so v svojih stremljenjih nadaljevali: Milanec Meda, Pizanec Tonio, ognjevit Sicilianec don Sturzo in nekaj časa tudi mladi Murri, ki se je pozneje zgubil na stranpoti radikalizma. Po dolgotrajnih naporih so ustanovili sedem velikih dnevnikov kot predpogoj politične organizacije. In kakor nalašč, je prišla s svetovno vojno vred tudi ločitev duhov; ledina je bila prebita.

Leta 1919 je Vatikan dovolil ustanovitev Katoliške ljudske stranke. Ustanovil jo je don Luigi Sturzo, njen generalni tajnik in njena duša. Pod njegovim spretnim vodstvom je stranka v zmagovitem pohodu sprejela veliko večino politično desorijentiranih katoličanov. Ze v prvih, še pod Nitti-jem izvršenih volitvah (1919) je stranka zasedla eno petino parlamentarnih sedežev in dobila v kabinetih Nitti in Giolitti sorazmerno zastopstvo. Binkoštno volitve v letošnjem letu so znova pokazale rastočo silo ljudske stranke. V Bonomijevi vladi so zastopani „popolari“ po treh ministrih in nekaterih državnih tajnikih. Program ljudske stranke, ki sega od konzervativizma tja do socializma, ni privabil samo bivših pristašev socialistov; ob njenih zdravih načelih so se razbijale tudi ostale meščanske stranke, ker liberalci, konzervativci, demokrati in reformirani socialisti niso našli med ljudstvom pravega odziva. Manjkala jim je svežost in tisti zanos, ki je popolare v tako kratkem času dvignil na nenavadno stopnjo uspehov. Da ljudska stranka v Italiji ni zamogla prodreti z nekaterimi važnimi točkami programa, je pripisovati neprestanim kabinetskim krizam in bistvenemu od-

poru liberalne birokracije, ki se je prikrilo upirala reformatoričnemu delovanju ljudske stranke.

Glavna naloga kongresa v Benetkah je bila modifikacija stališča, ki naj ga stranka zavzame napram vladi; ravnotako so razpravljali o stališču napram drugim strankam, predvsem v vprašanju možnosti skupnega delovanja.

Kongres italijanske ljudske stranke je izrazil ministrskemu predsedniku Bonomiju radi neprestanega protiziranja fašistov odkrito nezaupnico. Zlasti dejstvo, da je Bonomi dovolil fašistom manifestacijski obhod, medtem ko je to bilo katoliški mladini zabranjeno, je dovoljni razlog za kabinetno krizo. Večina zastopnikov je uverjena, da bo ljudska stranka s svojim važljivim programom zavzela tako velik obseg, da bo sama prevzela odgovornost za vlado. Sodelovanja z umerjeno sredino socialistične desnice ljudska stranka ne bo odklonila. Ta sklep je teoretične vrednosti, ker so socialisti na svojem kongresu izključili — vsak skupni nastop s popolari. Bodočnost pa bo dokazala, kako dolgo bodo socialisti v očigled gospodarskemu položaju Italije in potrebam za njimi stoječih slojev vztrajali pri omenjenem sklepu. Italijanska ljudska stranka za hleva svobodo in spoštovanje religioznih čuvstev kot fundament narodnega življenja. Njen glavni cilj pa je krščansko obiležje šole in rodbine. Sannacija gospodarskega življenja se mora po njenih smernicah izvršiti brez czira na plutokracijo. Nemudoma je izvršiti organično decentralizacijo uprave (avtonomije). Partito popolare se bori za povzdigo moralnih sil, industrije in trgovine potom onih zunanjih odnošajev, ki jamčijo za pravico in solidarnost narodov. Naloge so velike, cilji pa odmerjeni na precejšnjo razdaljo.

Energija, s katero so popolari doslej delovali, nas uverava, da formulacija omenjenih nalog ni bila navadna programatična izjava, ampak cilj, kateremu se hočejo z vso resnostjo približati.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Vsi beograjski politični krogi so v nestrpnem pričakovanju: zakaj se bodo odločili danes radikali? Ali za nadaljevanje vladne koalicije z demokrati, ali pa bo moral Pašič s svojim štabom v zasluženem pecek in bo na njegovo mesto stopil mož večje državnostvornosti na zunaj, ter na znotraj, kot jo je dokazal kot starosta Pašič? Vsekako pa preživlja vlada tako močne potresne sunke, da bodo gotovo pokopani pod njenimi razvalinami demokratje.

Zakonodajni odbor je zavrnil zakon o davku na poslovni promet ter obrt. Na svoji zadnji seji se je pečal s špeciijelno debato o trošarini na vino.

RUSIJA.

Iz Rusije prihajajo poročila o vedno večji razsežnosti lakote. Ako ne bo pomožna akcija delovala bolj marljivo in bogato, je obsojena cela srednja Rusija, da izumre.

O vstaškem gibanju v Ukrajini je toliko gotovega, da niso v Kijevu gospodarji niti boljševiki, niti vstaši, ampak upravlja mesto komite meščanov.

Okrog oblasti.

Spor med demokrati in radikali se vrši še vedno samo med temi, ki ne bi radi zapustili vladnih stoeckov, in zato mislimo, da ne bo vse to izčistilo pred zborovanjem radikalne stranke, ki se vrši 11. decembra. Dokler bodo o vprašanju ministrskih stolčkov odločevali sami vladinovi, ostane menda pri starem, koalicija se bodo razbila še le tedaj, ko bodo pri-

Šli širši radikalni krogi do besede, ki do demokratov ne bodo imeli posebnih obzirov. — Vse, kar se je doslej dogodilo, vse obznane, zakon o zaščiti države, uničevanje mandatov, to je v glavnem demokratsko delo in če bo proti njim kedaj kaka druga vlada na isti način postopala, se demokrati ne bodo smeli pritoževati. Sicer pa že itak poznamo demokratsko karakteristiko: na vladi so najreakcionarnejši tirani, v opoziciji pa najnaprednejši demagogi. Pokozali se bodo pa tedaj tudi kot veliki Hrvati v Hrvatski in veliki Slovenci v Sloveniji.

Odbor za administrativno razdelitev države zboruje brez — predsednika, kar je znak velikih nasprotij med demokratami in radikali. Predsednik tega odbora je radikal Nastos Petrovič, podpredsednik pa demokrat dr. Lukinič in ko so hoteli imeti v sredo sejo, ni bilo gospoda predsednika nikjer. Menda si je mislil, da se ne izplača več, ker so demokrati itak duševni ožetje cele centralizacije in vseh delitev, za to pa naj tudi sami celo stvar vodijo — saj itak ne bodo dolgo.

Neuspeh poizkusa. Na zadnji seji zakonodajnega odbora dne 22. t. m. je prišlo do burnih scen. Na razpravi je bil zakon o davku na poslovni promet in obrt, ki bi donesal državi letnih dohodkov od 400 do 500 milijonov dinarjev. Ta zakonski predlog je bil odbit na zadnji seji zakonodajnega odbora. Predsednik odbora Miša Trifunović pa je konstatiral ob pričetku seje dne 22. t. m., da ni bilo glasovanje zadnje seje čisto zakonito pravilno in da treba o zakonu na poslovni promet ter obrt še enkrat glasovati. Opozicija se je postavila na stališče, ker je ta zakon že enkrat zavrnjen, je čisto izključeno ponovno glasovanje. Ker so pa le hoteli radikalni in demokrati izsiliti glasovanje, se je odstranila opozicija z muslimani vred od seje, vladine stranke nato ni so imele kvoruma. Muslimani se protijo novemu zakonu, ker bi presneto v živo zadel bosanske trgovce, med katerimi je zelo veliko Turkov.

Za davčni projekt, o katerem smo že zadnjič govorili, glasujejo, dokler se ne sprejme. Prvič se ni posrečilo, drugič tudi ne, tretjič so pa le dobili nekako večino. Nasprotovali so Jugoslovanski klub in Zemljoradniki. Pri načinu današnjega vladanja je pač tako, če hočejo spraviti nekaj skozi, spravijo na vsak način, če ne enkrat pa drugič ali tretjič in če bi morali iskati svojo večino po vseh beograjskih kavarnah.

Okrog blagajne.

Juriš na državno blagajno. Beograđska „Republika“ od dne 20. t. m. piše: „Noben režim v Srbiji — imeli smo jih že celo vrsto — ni s tolikim cinizmom debelil svoje ministre, kakor se to dogaja danes. Ko je bilo treba odrediti ministrske dnevnice in njihovo odgovornost, je vlada izjavila, da ministri niso uradniki ter da jih državljanji ne morejo niti obtoževati, sodnija pa jih ne morejo soditi. Med tem, ko so dobivali najvišji uradniki na dnevnicah po 35 dinarjev, nekateri še celo 50 dinarjev (sodniki in drž. svetniki), so si ministri kratkoma določili 200 dinarjev. Ko so uvideli, da je uradniška dnevnicca, ki je znašala od 23 do 50 dinarjev, mala, in da jim bo treba zvišati za kakih 45%, so se ministri takoj proglasili za uradnike. Sedaj dobivajo mesto 200 dinarjev — 290 din. Z ministrsko plačo in poslansko dnevnicco znaša celokupni dohodek ministra 470 dinarjev na dan! Samo Pašić-Pribičevićeva družba se je mari, da se dandanes ministri rena tak način izvršila atentat na drž. blagajno v času, ko se država zvija v paroksizmu finančno-gospodarskih bolečin. Vsaka druga vlada bi gotovo pričela sama z varčevanjem in s tem dajala uradništvu in državljanom dober vzgled. Sedanja vlada pridiguje vodo in pije vino. In to še ni vse. — Vlada ne skrbi samo za svoje člane, dokler so še aktivni ministri, ne, njena skrb gre dalje. Ona je poskrbela tudi za slučaj, da bi morala državno krmilo prepustiti drugim ljudem. Ako ne bil politični agitator, kakor n. pr. tak-le Uzunović ali Miletič, samo leto dni minister, dobi po demisiji plačo in doklade državnega svetnika. Kaj jim je zamogla spustiti tako nizko, da je

krutirajo iz vrst strankarske koterije ali vojnih „cajghauzov“ in magacinov, glavna stvar so ministrske krize. — Vsak hoče leto dni ministrovati, intriga se končuje za intrigo, spletki sledi spletki, vsak od teh ljudskih pijavk pa dobro ve, da ga po enoletni vežbi v intrigantstvu čakajo dosmrtni dohodki državnega svetnika. Vsa naša politika se odigrava v klubih in budoarjih, a muziko pa mora plačevati — država. Če minister ne vrši svojih dolžnosti po najboljši vesti in ako se najde kak skupščina, ki ga izpodbije, ne bo kaznovan, pač pa ga čaka velika nagrada. In tudi to še ni višek korupcije. Ministrom so bajeslovne — dnevnice še premale, šli so še dalje in odredili ministrskim rodbinam po smrti aktivnih in bivših ministrov velike špeciialne pokojnine brez ozira na imovnost dotičnikov! — Ko smo „Republika“ prečitali, smo se zamislili...

Kako štedijo z državnim denarjem? Beograđska „Republika“ od 20. t. m. piše: Korupcija v ministrstvu za socialno politiko nam izpričuje tale slučaj: Pred par dnevi se je v tem ministrstvu vršila konferenca, v kateri so razpravljali o vprašanju prehrane pasivnih krajev naše države, predvsem Crne gore. Konferenci je med drugimi tudi prisostvoval demokratski poslanik A. Radović z nekaterimi zastopniki demokratske stranke. Konferenca ni rodila nikakih sklepov in tako bodo gladni želodeci Crnogorci še dolgo čakali na milost socialnega ministrstva. Sedaj pa pride glas, da sivar, kakor izgleda — „cilj“ te konference. Drugi dan je načelnik ministrstva po nalogu dr. Kukovca izročil vsakemu delegatu 150 dinarjev kot povračilo za izgubo na času. Edini poštenjak je bil cetinski župan, ki je odklonil nezasluzeno nagrado. Ni nam znano, da so v tej zadevi odpisali Crnogorci posebno delegacijo v Beograd. Istotako nam ni znano, da se nahajajo v pisanih zakonih naše države take odredbe, ki predvidevajo pokloniti državni denar svojim strankarskim prijateljem in razpolagati z drž. blagajno tako kakor s svojo imovino. Gospod dr. Kukoslav Vekovec, sedaj imate besedo!

Ta nesrečni zavojlani proračun, ki se vsak teden spreminja za par milijonov, je zopet enkrat gotov in tako ravnotežen, da so vsi gg. ministri svoje postavke, mesto da bi jih znižali, zopet znatno povzeli. To je prav lepa perspektiva, zraven tega so pa tudi novčani v prometu narasle za nič manj kot 7 milijonov 930 tisoč dinarjev več kot prejšnji teden.

Kdo prodaja najcenejše ovce? Na članek o korupciji pri prodaji živine, ki je dospela iz Nemčije na račun vojne odškodnine, se je oglasil v beograjski „Politiki“ neki gospod v rubriki: „Sta se govori?“ X Niti to ni res, da bi država prodajala ovce raznim špekulantom po 45 in pol dinarja. Če upoštevamo, da znaša uvozna carina od vsake ovce 45 dinarjev, potem vidimo, da so se prodajale ovce — za pol dinarja — Samostojni minister Pucelj prodaja zares najcenejše ovce, to pa zato, ker so državne.

Samovolja med vsemi.

Strajk lakote so začeli že v ponedeljek vsi aretiranci povodom vidovdanskega atentata, ki so že skoraj pol leta v zaporu brez razprave in sodbje. Niti to se ne ve, koliko jih je. Dan za dnevom po atentatu se je kalimegdanska ječa „glavnjača“ požirala cele transporte atentatorjev in osumljencev. Čez par mesecev so poročali da jih je samo 180 v zaporih, branitelji pa še do danes niso dobili vpogled v obtožni material in tudi ne vedo, koliko ljudi je zaprtih in česa se jih dolži. Branitelji so protestirali radi tega protizakonitega postopanja, javnost se škandalizira, oblastniki so pa upregli sodnijo v svoje politične svrhe ter ne dajo nobenega pravega obvestila od sebe. Prvega preiskovalnega sodnika so čez noč zamenjali z drugim, od časa do časa so odkrivali nove vezi, obetali nove smernice v preiskavi, za ustavna in druga zakonita določila o postopanju z osumljenci pa niso brigali in niso odgovarjali na razna direktna očitanja v advokatskem protestu in v raznih člankih vseh poštenih listov. — Da bi

to samovoljno zavlavljanje lepše izgledalo, so prikazovali javnosti od časa do časa raznovrstne nove atentatorje, ki so že na potu v verigah in okovih, da se v Beogradu zaprti društvo popolni in da se potem vsem lahko napravi proces. Zdaj so gnali Gagliardijske iz Gradeva, zdaj dr. Markovića in bogzna koga še iz Dunaja, zdaj nekoga Marinkovića iz Aten — in nazadnje se je izkazalo, da ni vse skupaj nič, k večjemu so kakega nedolžnega človeka na ime atentatorja prematili in drugače oškodovali. — Pred kratkem smo čitali v listih, da bo začel proces, kakor hitro se najde primerna dvorana. Torej, nekaj časa iščejo zarotnike, sedaj pa dvorano, ve liko ljudi pa trpi v ječah, ki so največji kulturni škandal, kakor pravijo beograjski listi, ter sedaj iz obupa odklanja hrano! Lepo spridevalo za kvaliteto sodnije in za neodvisnost sodnikov, ki se morajo ravnati po intencijah nekaterih oblastnih in političnih samodržcev!

Kakor čitamo v „Slobodni Reči“ iz Beograda od sobote je preiskovalni sodnik Vujić zatrdil pretečen, jeden branitelj osumljencev radi vidovdanskega atentata, da pride cela zadeva že v ponedeljek, 21. t. m. pred sodnijo, kar se pa ni zgodilo. Zato se ne čudimo, da so aretiranci tako obupani in da posegajo po zadnjem sredstvu — po štrajku lakote, ker celo sodnik ne drži svoje besede in obljube.

V vsaki državi se daje povodom spremembe na vrhu uprave in oblasti amnestije za politične in vojaške krivice. Pri nas so ječe nabito polne političnih osumljencev, krivcev in vojakov — po večini nedolžnih in nesojenih — pa se vendar nikdo ne spomni ne na vladi, ne v parlamentu na amnestijo. Odprite ječe! Dajte amnestijo!

Beleške.

Brat brata bije. Kakor poročamo na prvi strani je črpal angleški delegat material za obtožbo proti nam tudi iz ljubljanskega „Naroda“ in sedaj čujmo, kaj pravi „Narodov“ političnodemokratski bratec iz Zagreba. „Riječ“ od sobote! To glasilu menda ne ve, kaj je zakrivil bratec iz Ljubljane, za to pa piše, da je pisanje, ki daje material obtožbe tujemu svetu, znak za „veliko pomanjkanje čuta odgovornosti“ in da ne kaže dovolj zrelosti. — Evo ti brbljav „Narod“ bratske klobute iz Zagreba! — Sicer se je pa pozival angleški delegat tudi na — „Službene izveštaje“ beogradskega Pressbira in tako se lahko vsi vladni bratci kregajo med seboj, kedo je napravil s svojo nepremišljenostjo več škode naši državi in kedo jo je hotel postaviti v slabšejo luč pred celim svetom. Seveda, za vse, kar se godi, bi bilo najbolje obtožiti in obdolžiti o. pozicijo; to bi tudi storili, da ni nered, ki ga sami ustvarjajo, že tako velik, da se tu pa tam sami med seboj klobutajo.

Škandal Pašićevega sina. „Beograđski Dnevnik“ je naslovil na sina g. Nikole Pašića sledeče pismo: „Gospodu Radomiru N. Pašiću, beograjskemu bankirju. Gospodin! Vaši škandal so dosegli vrhunec. Z izkoriščanjem upliva Vašega očeta in lokavostjo Vašega svaka prizadevate morali v tej naši državi udar za udarcem. Kot stokratni milijonar se pripravljate na to, da postanete milijarder. Toda na kak način? Vi izvršujete sporazumno z visokimi državnimi uradniki napram državi operacije, o katerih mirno zatrujem, da so „kesaroške“ (žepnotatinske). Ko sem prvič vstal zoper Vaše umazanosti, ste me hoteli s pomočjo Vaših listov vtakniti v top javnega mnenja in napraviti vtis, kakor da bi bil jaz iz osebnih ali strankarskih razlogov naskočil čast Pašićevega sina. Naravno je, da Vam to ni uspelo. Ze celi svet ve, da sem Vas preganjal radi tega, ker ste se bavili z ogabnimi špekulacijami, stvarmi, ki ubijajo ugled državnika Pašića, kateri načeljuje tej državi. Gospodine! Vprašajte kogarkoli hočete: vsak pošten državljani kipi od gnjeva napram Vaši osebi. V času, ko ogromna večina našega naroda ječi v bedi in pomanjkanju, dvigate Vi s svojim vsakom desetmilionov iz nižin narodnega uplenja. V času, ko narod s strahom

gleda v bodočnost, uprizarjate po beograjskih nočnih lokalih pravocete orgije in razlivate s šampanjcem. Vi pirujete v času, ko propada svet... Gospodine! Ne mislite, da Vam bode mo gledali skozi prste, ker ste slučajno Pašićev sin; mi smo Pašiću samemu dovolj dolgo gledali skozi prste, ker smo — morali. Poleg pogreškov ima on tudi nekaj vrlin. Vi pa imate same pogreške, nimate nobenih vrlin, mladi g. Pašić; Vi ste parazit, toda, nevaren parazit, ki zastruplja celo državni organizem. Mi Vas ne trpimo več. Izselite se čimprej iz države, Vi in Vaš svak (Grk Belojanis, op. ur.)! Bodite uverjeni, da se bo nekaj zgodilo, ako ostanete še nadalje v Beogradu. Mene tekel fares! — Krsta Cic vurič.“

O pukov. Vasiću, ki si je pri neki vojaški nabavni komisiji na Dunaju polnil žepo, so nekateri listi še le te dni poročali in sicer na tak način, kot da bi bil to edini, doslej še brezprimerni slučaj goljufije pri naših raznovrstnih nabavnih komisijah. Mi smo o tej aferi pisali že pred več tedni in smo pri tem tudi na žalost konstatirali, da je takih in podobnih slučajev že dolga vrsta. Pri vsaki nabavni komisiji je nekaj pijavk, ki oškodujejo na brezvesten način državo za lepe vsote in še le tedaj, če se radi plena skregajo med seboj, pride cela umazana afera v javnost. Kakor smo že poročali po „Epohi“ št. 878 v št. 124 našega lista, je poslal to komisijo vojni minister na lastno pest in na čelo ji je postavil tega pukovnika Vasića kot svojega prijatelja. Pri komisiji je pa bil tudi nek majar, ki je iz jeze, da ni dobil, kar je zahteval, celo stvar ovađil ter tako daleč spravil v javnost da je celo „Jutro“ ne more več prikriti. Dokler samo mi poročamo, se pravi da „podiramo“, četudi je nemo goče, da bi narod sam sebe podiral, če označujajo pijavke, ki ga izmozgavajo.

Naša carinska politika. „Nova Evropa“ prinaša o njej to le značilno zgodbo: Nekdo je naročil na Dunaju pisemski papir za svojo uporabo za 1000 jugoslovanskih kron. Firma mu pošlje ta papir po pošti in naročnik dobi nekega dne od carine obvestilo, da ima pri njej paket iz Dunaja proti carini od 2000 K ozir. 500 dinarjev. Ker noče plačati te velikanske carine, reče, da ni ničesar naročil. Čez nekaj časa pa pride k njemu neki gospod ter mu pove, da je na carini pri prodaji nedostavljene zaostale robe iztržil zavoj pisemskega papirja. Ko je pa paket odprl, je našel na papirju odtisnjeno tujo firmo, „Ker nosi ta papir vaše ime, ga ne morem rabi, prosim, ali ne bi ga hoteli kupiti vi. Na carini sem dal zanj 400 K, vam ga pa pustim za 350 K“. — Pravi na ročnik je bil s to kupčijo zadovoljen, plača in sprejme papir, po tem ovinku je bila „carina“ sprejemljiva.

Čudna administracija. Sarajevsko „Narodno Jedinstvo“ razglasa, da rabi sarajevska garnizija 6000 kubičnih metrov drv za letošnjo zimo. Komanda bosanske divizijske oblasti je razpisala objavo za nabavo teh drv. Ravno v istem času, ko čitamo razpis nabave teh drv, pa razpisuje komanda bosanske divizijske oblasti prodajo 10.000 kubičnih metrov drv iz drž. gozdov „Nadčarje“, ki so oddaljeni 9 km od železnice. Komanda hoče nabaviti potom ofertalne licitacije 6000 k. m. drv, a se ne zaveda, da jih hoče sama prodati 10.000 k. m. Res, čudna administracija!

Dnevne novice.

Samo na ovaduštvo še kaj držijo. Od odličenega obrtnika mariborskega okraja smo dobili poročilo, da davčne oblasti nameravajo koncem leta 1921 uprizoriti po deželi kar uradno vohunstvo glede dohodkov posameznih obrtnikov in posestnikov. Uradniki bodo po občinah prirejali „komisije“ in bodo poizvedovali, koliko dohodkov je imel v letu 1921 ta, koliko oni. Take komisije bodo silno drage. Kdo jih bi plačal? Mi davkoplačevalci. In dobili se bodo ovaduhi, ki bodo iz osebnih ali strankarskega sovraštva namenoma naznanjali tem komisijam napačne podatke o dohodkih svojih neprijateljev. Ta način poizvedovanja je največja krivica. V zakonu ni nikjer utemeljeno tako postopanje. Davčne ob-

lasti torej a priori nečelo verjeti napovedim, ki jih poda davkoplačevalce sam. Kam smo prišli?

Uspesobljeno izpiti na državnem moškem učiteljskem v Mariboru. v jesenskem roku 1921 so se pričeli 3. in so trajali do vstetega 18. novembra. Priglasenih je bilo za meščansko šolski izpit 11, za dopolnilni meščansko-šolski izpit 7, za ljudsko-šolski izpit 36, za dopolnilni ljudsko-šolski izpit 64 ter za specialne izpite 5 kandidatov (-inj). Dopolnilni meščansko-šolski izpit je prestalo vseh 7 priglasenih kandidatov (-inj). Pri dopolnilnem ljudsko-šolskem izpitu je bilo izmed priglasenih 64 kandidatov in kandidatinih 17 reprobiranih, 4 pa so odstopili pred izpitom.

Tedaj za dekleta naših organizacij v nedeljo 27. novembra obeta biti izvanredno dobro obiskani. Ze sedaj se je priglasilo nad 100 odposlank iz raznih krajev in župnij mariborskega okrožja.

Okrajni zastop v Ptuj razpisuje za šolsko leto 1921-1922 štipendije na sledeče šole: dve po 1000 K gojencem kr. učiteljske v Mariboru, dve po tisoč K dijakom kr. gimnazije v Mariboru, dve po 1000 K dijakom kr. gimnazije v Ptuj, eno po 1000 K gojencem srednje vinarske šole v Mariboru, dve po 1000 K gojencem vinarske in sadjarske šole v Mariboru, dve po 1000 K gojencem kmetijske šole v St. Juriju ob južni žel., eno po 1000 K gojencem višje strokovne šole v Ljubljani, osem podpor po 100 K učenecem deške meščanske šole v Ptuj, osem podpor po 100 K učenkam dekliške meščanske šole v Ptuj. Prosilci naj potem ravnateljstva svojih šol z ubožnim spričevalom ter rojstnimi in domovinskimi podatki opremljene prošnje vložijo na okrajni zastop v Ptuj, ki bo o dodelitvi sklepal. Te štipendije so namenjene v prvi vrsti rojakom iz ptujskega sodnega okraja in če teh ni, tedaj se podelijo tudi drugim prosilec.

Ormoški orliški krožek. Pri zadnji popoldanski telovadbi v telovadnici ormoške šole nas je počastil s svojim visokocenjenim obiskom g. sodni svetnik Ivan Zemljč, ki je med našo telovadbo dal zastražiti telovadnico s Sokoli (zakaj ne z žandarji?), sam nas je pa opazoval z bistrim očesom viteškega Sokola! G. svetnik se tako zanima za nas Orlice, da mu moramo liti za njegovo pazljivost in njegovo naklonjenost prav iz srca hvaležne posebno če se kani zapisati med Orlice. Zanima se tudi za naraščaj, da se, kakor se je to nekoč večkrat pripetilo, že v kali ne zaduši. Oziraje se na Vaš dragi čas in da ne bodete zadržani pri svojem poslu v uradu, Vas prav iskreno naprošamo, določite telovadne ure od 8. do 10., oziroma 11. ure dopoldne. Res si morate pritrpati te urice od Vašega sladkega spanja, pa za dobro stvar mora človek vse žrtvovati, tudi dopolnansko vitežko — spanje! Pa se odškodujte po noči, namesto da se žrtvujete vitežtvu Sokola. Sedaj, ko vidimo, kako se ormoški visoki gospodje zanimajo za naš razvoj, pa gremo pogumno na delo za ukre-

pitev katoliškega orlovstva. Bog živi! Nagla smrt. Iz Rimskih toplic poročajo: Dne 9. t. m. so našli na občinski cesti blizu Seneč 60letnega posestnika Franca Seliča iz Lukovec in sicer že mrtvega. Mož je že več let trpel na božjosti in je najbrž božjast povzročila njegovo smrt.

Anketa za interkonfesionalni zakon. Dne 22. t. m. se je vršila v ministrstvu ver v Beogradu anketa o interkonfesionalnem zakonu. Sejo je otvoril verski minister Milivoje Jovanović in zaprosil referente posameznih veroizpovedi za njihova mnenja. Katoliški referent je izjavil, da se naj vsi odnošaji države napram katoliški cerkvi uredijo s konkordatom, ker bi se le na ta način odpravilo vtikanje države v kompetenco cerkve. Ako bi do konkordata ne prišlo, zahtevajo katoličani popolno avtonomijo v nameričanju duhovništva, neovirano občevarje z Vatikanom in kanonično zakonsko pravo. Pravoslavni referent je zahteval, kanonično zakonsko pravo in prepoved zakonov z nekrščenimi. Muslimanski referent je zahteval polno avtonomijo, upravo vakujskih posestev po narodnih predstavnikih, Serijske sodnije, medrese, druge konfesionalne zavode in prepoved verske propagande (prozelitstva). Protestantski referent je zahteval popolno cerkveno avtonomijo in svoboden verski pouk. Židovski referent je zahteval enakopravnost in cerkveno avtonomijo, ter oprostitev verskih občin od vseh davkov.

Oslu se našli... V „Službenih Novinah Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“ št. 248 od dne 4. t. m. smo iztaknili ta-le značilni dokument, ki ga prinašamo v celoti: — Nadjen magarac (osel, op. ur.). Načelnik sreza Ovčepoljskog aktom svojim od 23. sept. 1921. gođ Br. 7359, izvestio je ovo načelstvo, da je u selu Mečkujevcu nadjen jedan magarac, star 10 godina, dlake ervene, na čelu cvetast. Na osnovu čl. 13. zakona o mangupima (paglavcih, op. ur.) poziva se sopstvenik (lastnik) ovog mangup-magarca, da se odmah javi načelniku sreza Ovčepoljskog sa potrebnim dokumentima i dokazom radi prijema istog. Iz Kancelarije Načelstva Okruga Bregalnčkog 19. okt. 1921 g. Br. 8405 — Iz objave omenjenega urada je razvidno, da srbska birokracija še vedno živi v domišljiji male predvojnje Srbije. Takih in enakih razglasov najdemo v „Službenih Novinah“ vse polno. Ali ni škoda za papir in ogromno naklado službenega glasila? Velika Jugoslavija ni mala Srbija. Večkrat zastajajo važne uredbe, ker napolnjujejo „Službene Novine“ z balastom iz nižjih uradov, kakor vidimo to v objavi o „nadjenom magarcu“.

Ne da mu spati slava Puelja. „Hrvat“ št. 519 poroča: Naš kraljevi komisar na Markovem trgu v Zagrebu ima samo eno ter edino željo, da bi bil promoviran doktorjem prava. Ker naša SHS vseučilišča nimajo smisla za tako častno promocijo, je sklenil g. kr. komisar, da se promovira sam (najbolj enostavno bi bilo, da bi prestopil v protestantizem ter si pri-

vzel ime Karl, ki se da prevesti v Dragotin — potem bi se pa lahko podpisal Dr. Demetrovič, kr. komisar). Evo, kako se je promoviral g. Demetrovič sam. Po naredbi pokrajinskega namestnika za Hrvatsko in Slavonijo od 30. 7. 1921 št. 16134, ko je bila odrejena disciplinarna oblast pokrajinskega kaznišniškega ravnatelja — promoviran je častnim doktorjem g. komisar Demetrovič. Ne vemo kedaj in na kateri fakulteti, ali podpisal se je tako: Pokrajinski namestnik „Dr. Jur Demetrovič, l. r.“ To je že pri nas druga taká promocija. Doktor Puelj ima že sedaj svojega hrvatskega — doktorskega druga. Demetroviču in Puelju zna slediti še naš kr. namestnik Hribar, da bomo imeli potem v naš kraljevini častno-doktorski tritoj. Pod sedanjim režimom Pribičevićev prosvete gre vse!

Pribičevićev list in slovenski kmet. V Pribičevićevi „Novi Stampi“ od dne 12. t. m. zmerja neki čokorlovec slovenskega kmeta fakole: „U Slovenačkoj imamo na selu zatucanog seljaka, koji je prije svega dobar katolik, pa onda Slovenac, i prema tome uz klerikale.“ (V Sloveniji imamo povsah zabitega kmeta, kateri je predvsem dober katoličan, poleg tega Slovenec in potemtakem pristaš klerikalcev.) Če bi naši kmetje bili v taboru policajdemokratske stranke, bi jih „Nova Stampa“ gotovo ne prištevala med „zatucane“, temveč med „prosvitljene seljake.“ Hvala Bogu, da policajdemokrati vendar enkrat uvidevajo, da jim v Sloveniji nikoli in nikdar ne bo pognala pšenica v klasje.

Hugo Stinnes in madžarski listi. Znani madžarski listi „Az Est“, „Magyarország“ in „Pešti Naplo“ so presliši v roke nemškega milijarderja Hugona Stinnes.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 305-307 naših K; za 100 avstrijskih K je plačati 5-5% naših kron, za 100 nemških mark 110-111%, za 100 čehoslovaških kron 326%-327 in za 100 laških lir 1240-1260 naših K. Francoski frank stane 22 naših kron. V Curihu notira naš dinar 175. — Od zadnjega poročila je vrednost našega denarja narasla za 5 točk.

Iz Maribora.

Novi mariborski policijski cenzor je že proslavljen. Gospod Stojan Protič ga opisuje v znamenju Pribičevićevega „svobodoljubja“ v „Radikalu“ št. 33 od 22. t. m. vsled zaplembe našega lista št. 130. Gospodu cenzorju priporočamo, da si to številko „Radikala“ nabavi in prečita, našel bo razven pohvale svoje cenzorske uvidevnosti še marsikaj važnega o raznih „krizah“, o Protičevi akciji sploh in to čtivo ga bo de moglo privedlo do zavesti, da se bodo take proslave, kakor si jih je zaslužil v tako kratkem času, prej ali slej prav slabo izplačale.

Namesto generala Maistra je imenovan za komandanta mesta Maribor general Živojin Babič.

Poročil se je v soboto, dne 19. t. m. v magdalenski cerkvi g. Jur. Vlado Sironič z gđ. Adelo Mulec iz Stu-

dencev pri Mariboru. Novoporočence-ma obilo sreče!

Mestni šolski svet je na seji dne 23. t. m. izvolil za podpredsednika g. šolskega nadzornika Fr. Finka. Predsednik je po obstoječih predpisih župan sam.

Za člana mestnega šolskega sveta v Mariboru je imenovan č. g. Al. Rezman, katehet v Mariboru.

Personalni in disciplinarni odsek občinskega sveta mariborskega ima danes petek zvečer ob 6 uri redno sejo.

„Straža“ bo kmalu propadla. Zato? Kako to? Proti našemu listu agitirajo ata Skerjane, slavni progovni mojster in ugledni kasir neuporabljanih pragov. V gostilne, kjer so naročeni na „Stražo“, ta junak odslej ne bo več zahajal. Evo vam rešitve, gostilničarji in natakarije. Kjer še dosedaj niste naročeni na „Stražo“, naročite si jo, potem ste rešeni — divjaka Skerjanca. Najbolje bo, da gostilničarska zadruga oficijelno naznani vsem svojim članom, da bodo rešeni Skerjanca, če si naročijo naš list. Uboge natakarije pa bodo lahko mirnejše spale. Če pa gostilničarji ne ubogajo naš nasvet, pa bo seve „Straža“ izginila. Kar niso dosegli nekdanji naši narodni protivniki, to bo dosegel Goljat Skerjanc. Joj, joj!

Kmetijski list piše nerazumno. Glasilo Samostojne stranke piše, da delam jaz cene mleku na občinskem sodišču. To je laž. Jaz nisem bil nikdar član občinskega sodišča za pobijanje draginje. — Franjo Zebot.

Kegliški klub SLS vabi vse naše prijatelje kegliškega športa, da se udeležujejo vsak petek zvečer kegljanja na zakurjenem keglišču gostilne „Plzenska restavracija“ v Tattenbachovi ulici (Ferk-Rogina). Danes petek zvečer začetek ob 1/8 url.

Iz gledališke pisarne. Otvoritev nanovo opremljenega gledališkega poslojpa se vrši dne 30. t. m. s Cankarjevo satiro „Za narodov blagor“ in sicer na slavnosten način. Abonement: Kdor je rezerviral mesta bodisi za abonement A, B ali C, naj pride nemudoma zasigurati si jih, sicer se ne bo ciziralo več nanj. Za vse tri abonemente, posebno za abonement B, je še nekaj prostorov na razpolago. Kdor se želi abonirati, naj se zgasi v pisarni Narodnega gledališča v uradnih urah (od 9. do 12. ter od 15. do 17. ure). V soboto, dne 26. t. m., se vrši v gledališki dvorani Narodnega doma premijera „Oče“, tragedija v treh dejanjih, od Avgusta Strindberga. V nedeljo je delavska predstava ob polovičnih cenah: Cehov „Striček Vanja“.

23 zajcev so postrelili v nedeljo, 20. novembra na lovišču v Krčevini pri Mariboru.

Novi koledarji. V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru sta ravnokar izšla: 1. Pisarniški skladni koledar za leto 1922, ki se je že lansko leto bil zelo prikupil. Stane brez poštne 20 K. 2. Mali stenski koledar za leto 1922, nalepljen na kartonu. Stane brez poštne 5 kron.

Gladiatorji.

Prva knjiga. — Eros.

(40. nadaljevanje.)

Tako je sklepala in sklenila, da pojde čakati doli k Tiberu kot tretja nepoklicana oseba pri sestanku, najsi bo dobrodošla ali ne.

Imela je še časa dovolj in porabila ga je za različne poskuse s Hirpinom glede njegove občutljivosti in dostopnosti za žensko lepoto, — morebiti zanimiv posel, toda v tem slučaju čisto brezpomemben in brez nevarnosti. Kajti okorni Hirpin je bil že v tisti dobi moških let, ko človek ceni ženske čare po njihovi pravi vrednosti in ko ima zanj vrh dobrega vina in udobno ležišče večjo vabljivo moč nego smeje se oči in zapeljive ustnice. Pa smehljala se mu je, ga dražila z besedami in pogledi in se vadila za boljše, vrednejše prilike, in ko je prišel njen čas, mu je ušla z dvoumnim smehljajem na ustnicah in praznim izgovorom na jeziku.

Hirpin je gledal za njo, se muzal, zmajal z glavo in s težkim korakom krenil v krčmo, s šegavo dobrovoljnostjo na poštenem, pa nekoliko omejenem obrazu.

Mirina pa se je zavila v svojo veliko ruto in si poiskala pot po ozkih, siromašnih ulicah ob Tiberu, tako izlahka, kakor da bi bila v tem delu mesta že prav dobroznana.

Ko je dospela na prostor, ki ga ji je napovedal Hirpin, se je skrila in je počakala, dokler se ji ni zdelo potrebno, da se pokaže.

„Kaj želiš od mene?“ je vprašal Britanec. Vznevoljilo ga je živahno in hudomušno dekle, in prav nič mu ni ugajala njena zaupljivost in gostobesednost.

„Vem, da sem vaju motila, o tem ne dvomim“, se je smejala Mirina, „a ti moraš z menoj, hočeš ali ne!“ — Me rimska dekleta ne trpimo nobenega ugovora, fant! Me nismo, kot vaše visoke, blede, zmizle ženske hladnega severa —!“

Tako je sodil tudi Eska —. Pa da bi kedo kar takole zapovedoval z njim, to mu nikakor ni bilo po godu.

„Nimam časa“, je kratko odgovoril. „Domov moram. Mudi se mi za večerjo pripravljat.“

„Ti si suženj, vem!“ mu je rekla z izzivajočo, prezirljivo kretnjo. „Suženj si! Pri vsej svoji moči in vsem svojem pogumu nimaš proste niti ene

urice tegale lepega in hladnega večera!“

„Vem, da sem suženj“, je rekel in sklonil glavo, da bi zakril rdečico, ki mu jo je nevolja pognala v lice. „Vem, suženj mora umivati krožnike za svojega zapovednika in polniti njegovo čašo.“

Videla je, da ga je zadela v živo, toda malo se je danes brigala za rane, ki so mu jih zadajale njene besede, vkljub temu, da ga je kaj rada imela —.

„In ker si suženj, te vlačijo in vlečejo kakor osla, bijejo in suvajo, kakor psa. Niti braniti se ne smeš, kakor se nema žival brani s kopiti in zobmi, kadar jo muči gospodar. Ti si mož, četudi si barbar, — pa po tleh se moraš plaziti in cviliti moraš pred svojim gospodarjem in si griziti v ustnice in biti pokoren —!“

Vsaka beseda njenega ostrega jezika ga je zbadala kakor osa, jeza je stresala njegovo telo, pa sram ga je bilo, da bi bil pokazal svoja čustva, premagal se je in mirno rekel:

„Kaj hočeš od mene? — Nisi prišla za menoj, da bi mi to povedala!“ Mirini se je zdelo, da je železo že dovolj mehko za kladivo.

„Prišla sem za teboj“, mu je dejala, „ker te potrebujem, in potrebujem te, ker ti lahko storim veliko uslugo. — Poslušaj, Eska! Z mano moraš! Ni jih mnogo moških v Rimu, ki bi potrebovali toliko pregovarjanja, da grdo z mladim, lepim dekletom!“

Zelo zapeljivo ga je gledala, — pa škoda za ves njen trud! V vse kaj drugega je bil zamišljen mladi Britanec in grdo se je varala, če je mislila, da ga bona tak način zvabila seboj —.

„Ne morem s teboj! Moja pot me pelje drugam. Sama si rekla, da nisem sam svoj gospodar!“

„To je ravno vzrok“, je veselo zatiesknila z rokami, „zakaj te vabim s seboj! Pokazala ti bom pot k svobodi! Nihče drug ti ne more pomagati ko Mirina, in če njej zaupaš, boš v kratkem svoboden!“

(Dalje prihodnjč.)

Širite katoliške liste!

Dragocenost vsake hiše je lekarnarja Feller prijetno dišeči „Elsafluid“, najbolje sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, ust, glave i. t. d. Močnejši in boljši kakor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 specijelno skup z zamotom in poštnino za 48 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsa-trg 329, Hrovaško. 626 ce

Odvetnik Dr. B. Schaubach

naznanja, da je otvoril svojo pisarno v Slovenski Bistrici (v Grilovi hiši). 1-3 659

Ocarinjenje!

Vse v to stroko spadajoče posle izvršuje točno in kulantno od trgovcev ustanovljena

„ORIENT“ d. d. v Mariboru, Meljska cesta št. 12. Telefon št. 90 in njena podružnica v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27. 1-10† 661

Naznanilo.

Naznanjam sl. občinstvu, da otvorim v sobotne dne 26. t. m.

vinsko trgovino v Mariboru
Vojašniška ulica 4 (blizu starega mosta)

na debelo in drobno. Prodajal bom pristna dalmatinska (Opolito iz Visa) in štajerska vina po ugodno nizkih cenah. Priporočam se za čim številnejši obisk kakor tudi za številna naročila.

Gostilničarji, ne zamudite ugodne prilike!

-2 655

Josip Povodnik, trgovec z vinom.

Naznanilo. Cast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da sem svojo gostilno „pri Angelju“ v Vojašniški ulici št. 10 v Mariboru nanovo preuredila ter napeljala električno razsvetljavo. — Nudila bom cenj. občinstvu prvovrstna domača vina, izboren sadjevec ter vedno mrzla in topla jedila ob vsakem dnevnem času. Abonente na obilno in dobro opoldansko in večerno hrano sprejema po skrajno znižani ceni 12 kron. Za obilen obisk se uljudno priporoča.

5-6† 602

Amalija Witzler, gostilničarka.

Lokal za trgovino se išče!

V najem se vzame dobro vpeljana gostilna, eventuelno tudi na račun, kje v sredini mesta Maribora. Ponudbe na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 1-2 662

Somišljeniki, zbirajte za sklad KZ!

Zaloga zimskega perila in vseh vrst manufakturnega blaga

Franjo Majer
Maribor, Glavni trg 2. 1-2 660

Božična drevesa!

Za božične praznike sprejema naročila za božična drevesa do 1. decembra t. l. pisarna: Jožef Tscheligi, Koroška cesta 2, Maribor. 3-3 636

Ajdova kaša
živinska sol, kamen

kakor moko, sladkor, kava, petrolej, sol, riž, mast in drugo kupite vedno najceneje pri

MILAN JELENKO, Lajtersberg 250, preje Pölz. 663 1-2

Nogavice se pletejo nove in podpletejo stare za nizko ceno Strjuna pletarna Vezjak v Vetrinjski ulici 17, Maribor 1-657

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/l. — Telefon 311. — Brzjavi: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. **Podružnice:** Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. **Ekspozitura:** Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

581

VABILO

na

SUBSKRIPCIMO.

Občni zbor našega zavoda je dne 30. oktobra 1921 sklenil zvišati delniško glavnico

od K 10,000.000.— na K 30,000.000.—

z izdajo 50.000 novih delnic po K 400.— nominale.

Nove delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Delničarji imajo v smislu pravil pravico opcije na nove delnice v razmerju dve novi na eno staro po kurzu K 600.— za komad, prištevisi 5% obresti od 1. julija t. l. do dneva vplačila. V svrhu izvršenja prava opcije je predložiti plašče starih delnic.
2. Preostale delnice se nudijo nedelnicarjem v subskripcijo po kurzu K 700.— za komad, prištevisi 5% obresti od 1. julija 1921 do dneva vplačila.
3. Nove delnice bodo opremljene s polovičnim kuponom za leto 1921.
4. Subskripcija, oziroma izvrševanje opcije, se vrši pri bančnih podružnicah Gornji Radgoni, Kranju, Ljubljani, Murski Soboti in Velikoveu v času od 10. do 30. novembra t. l.
5. Reparticio neoptiranih delnic si pridrži upravni svet.

Maribor, 10. novembra 1921.

Upravni svet Jugoslovanske Union-banke
preje
Mariborske eskomptne banke.